

UMUTSUZ İYİMSERLİKLER

Bencilliği aşmayı başaramayan varoluşlara, akımlarla/cemaatlerle/mezheplerle hiçbir mücadele yürütülemez.

Modern-seküler zamanlar boyunca, İslâm dünyası toplumları, imparatorlukların parçalanması, ulus-devletlerin icadı, sömürgeci yayılma/paylaşım/yapılanmalar, toplumların kültürel/siyasal/ekonomik/teknolojik anlamda emperyal/küresel/seküler sınırlar içerisine hapsedilerek, büyük altüst oluşlar ve istikrarsızlıklar yaşamalarına neden oldu. İslâm dünyası toplumları antiemperyalist kurtuluş hareketleri yoluyla ancak, biçimsel anlamda bağımsızlık kazandılar. Biçimsel bağımsızlıklardan sonra, İslâm dünyası toplumları seküler-emperyal sisteme dâhil oldular, bu sistemin kavram ve kurumları doğrultusunda yapılanarak sistemle bütünleştiler. Bu konuda tek istisna, İran'da, İslâm Devrimi'yle, İslâmî bir modeli hayata geçirerek yaşandı.

İslâmî anlamda, siyasal anlamda özneleşme yönelişi/çabası/mücadelesi içerisinde olan ülkeler önce Cezayir'de yakın zamanlarda Mısır, Tunus gibi ülkelerde, ya askerî ya da bürokratik darbelerle engellendiler. İslâmî yapıları/modeli, otoriter bir model olarak tanımlayanların, bu otoriterliğin İslâm ile ilgisi olmadığını, daha çok ulus-devletlerin güvenlik ve dış tehdit mülahazalarıyla bu yola başvurduklarını bilmeleri gerekir. Ulus-devletlerde İslâm değil, seküler ideoloji belirleyici ve tayin edicidir. İslâm, yabancı tehdidi, terör, iç istikrarsızlıklar vb. gibi durumlarda siyasal anlamda araçsallaştırılır. İslâm

dünyası toplumlarında İslâm, Türkiye örneğinde de yakından takip edilebileceği üzere bürokratikleştirilmiş, seküler ontoloji doğrultusunda reforma tâbi tutulmuştur. Bu nedendir ki, İslâmî yapıların, kavram ve kurumların hayatımızı şekillendirmesi toplumlarımızı şekillendirmesi söz konusu değildir.

Günümüz dünyasında/toplumlarında, İslâmî kavram ve kurumlar hayatîyetlerini, canlılıklarını, hareketliliklerini, dönüştürücü işlevlerini, dönüştürücü üretkenliklerini kaybederek, belirleyici olmaktan çıkarılmışlardır. İslâmî kavram, değer-ahlâk ölçütleri hayatımızdan çekildiği için hepimiz büyük bir boşluk ve belirsizlik içerisinde hayatlarımızı sürdürüyoruz. Bugün, İslâm'ın düşünsel/kültürel/politik/ekonomik vb. gibi boyutları pratik hayatın içerisinde dolaşımında değildir. Pratik anlamda dolaşımında olmayan kavram ve kurumlar, ancak, teorik anlamda tartışma nesnesi/konusu olarak gündeme getirilebilmektedir. İslâmî bilgi'de pratiktir. Her pratiğin bütünlüklü-tutarlı bir düşünce sistemine dayalı olması gerekir.

İnsan, ancak, düşündüğünde aradığı cevaplara ulaşabilir, düşünmeyenlerin hiçbir konuda bir cevaba ulaşmaları beklenmez. Modern seküler dünyaya yönelik öykünmeler, hayranlıklar, bağımlılıklar devam ettikçe, Müslümanlar olarak hiçbir şekilde

yeni bir dil, yeni bir çözümlenme, yeni bir model, yeni bir insan vb. oluşturamayacağız. İslâmî bağlamda yenilenmediğimiz takdirde, hiçbir şeyi değiştiremeyiz. Yeni bir bilinç, inşa, mücadele yoluna dâhil olabilmek için, bütün bencillikleri aşarak, muhteşem sorumluluklar almak gerekir. Muhteşem sorumlulukları almak, bencillik putlarını parçalamakla başlatılabilir. Bencilliği aşmayı başaramayan varoluşlara, akımlarla/cemaatlerle/mezheplerle hiçbir mücadele yürütülemez. Her bencillik bugün, içerisinde yaşadığımız üzere, sahiplerini büyük bir hiçliğe, parçalanmışlığa ve yalnızlığa sürükler.

Felsefî, ahlâkî boyutu/derinliği/içeriği olmayan siyaset popülizme/hamasete ihtiyaç duyar. Ucuz-bayağı popülizmler ve hamaset, ucuz milliyetçiliklere, ucuz milliyetçilikler de, siyasal/toplumsal kırılmalara neden olur. Düşünsel yoğunluklar, nitelikler ve çabalar için zahmete katlanmayanlar ucuz çözümlere, geçici çözümlere ve kalıplaşmış klişelere ihtiyaç duyarlar. Bir bilinç insanı olduğumuzda, ahlâkî/entelektüel/politik bir güç haline geldiğimizde, ancak, umut insanı olabiliriz. Gerçeğin farkına varabilmek için, nesnel analizler yapabilmek önemli bir uğraştırır. Geçmişin ve geleneğin belirleyiciliği yeni bir inşaya geçit vermez.

Şimdiki zamanın sorunlarını anlamak, bu sorun-

lara cevaplar bulmak, bu sorunları aşmak yerine, eski zamanların sorunlarını tartışmak, bu sorunlar etrafında çatışmalar/rekabetler/hizipler üretmek patolojik bir durumun ifadesi olmaktan başka bir şey değildir. Geçmişe kapanmak ne kadar yanlıştır. Bağımsız akıl yürütmek, kişisel görüş oluşturmak, keyfî akıl yürütmek, keyfî görüşler oluşturmak olarak değerlendirilmemelidir.

Üretkenlik çağının, dönemlerinin, bilincinin sona erdiği ve taklit çağlarının/dönemlerinin/bilinçsizliğinin başlamasıyla birlikte Müslümanlar, hiçbir yenilenme, hiçbir gelişme, hiçbir çözümlenme gerçekleştiremediler. Zamanı ve tarihi dondurarak, zamanın ve tarihin içerisinde aşağılanarak sürüklenmeye başladılar. Umutsuz iyimserliklerle zaman kaybetmeye devam edemeyiz. Bugün, hiçbir yerde, hiçbir bağlamda İslâmî bütünden söz edemiyoruz. Birbirinden çok farklı, birbirlerine saygı ve ilgi duymayan bencil Müslüman parçaları konuşuyoruz. Seküler/neoliberal hayat tarzına entegre olarak, bu hayat tarzıyla bütünleşerek hayatlarımızı sürdürüyoruz. Bireysel dindarlıkların, bireysel laikliklerle uzlaştırıldığı, uzlaştırılabildiği zamanlarda yaşıyoruz.